
OM SITUASJON OG UTVIKLING I BERG

- STATISTIKK -

Utarbeidet for deltakerne i SNUP- arbeidet
(Strategisk Nærings- og Utviklingsplan) – høsten 2003

NB. GLEM IKKE AT ALL STATISTIKK MÅ BRUKES MED FORSIKTIGHET. ALT OMKRING OSS ER I FORANDRING OG TALL FRA ET TIDSPUNKT BEHØVER IKKE NØDVENDIGVIS Å VÆRE DEKKENDE FOR DAGEN I DAG! DERFOR MÅ SÅ VEL STATISTIKK SOM KOMMENTARER TOLKES I LYS AV DETTE. HUSK OGSÅ AT STATISTIKK SJELDENT ER FRI FOR FEILKILDER!

Berg kommune, noen sentrale nøkkeltall og faktaopplysninger:

- Antall innbyggere per 1.1.2003: 1.042
- Antall barn og unge under 20 år per 1.1.2003: 278 (26,7%)
- Antall personer over 67 år per 1.1.2003: 193 (18,5%)
- Høyeste andel sysselsetting: 37,9 % i off. forvaltning og annen tjenesteyting
- Største private arbeidsplass: Arvid Nergård AS, Senjahopen
- Nærmeste flyplass: 100 km (1 time og 40 min)
- Kommunestyre : 17 representanter
- Kvinneandel i kommunestyre: 47 %

Dette datanotatet oppdateres i forkant av neste rullering av SNUP's strategiske program – senest høsten 2007.

Versjon: 071003

Innhold

1. KORT OM SNUP-ARBEIDET	3
2. BEFOLKNING OG FOLKETALLSUTVIKLING	3
2.1. FØDSELSOVERSKUDD OG NETTOFLYTTING	5
2.2. FLYTTEMOTIVER – HVEM FLYTTER OG HVORFOR?	7
2.3. BEFOLKNING FORDELT PÅ KJØNN OG ALDER	7
3. UTDANNINGSNIVÅ I BEFOLKNINGEN	8
3.1. LOKALE OG REGIONALE UTDANNINGSTILBUD	9
4. SYSSELSETTING OG ARBEIDSMARKED.....	9
4.1. SYSSELSETTING.....	10
4.2. ARBEIDSLEDIGHET	10
5. NÆRINGSLIV	11
5.1. BEDRIFTER.....	11
5.2. FISKERE OG FISKEFLÅTE.....	12
5.3. FISKEINDUSTRI OG OPPDRETT OG TILKNYTTET VIRKSOMHET	13
5.4. ANNE NÆRINGSVIRKSOMHET	14
6. INFRASTRUKTUR.....	14
7. KULTUR OG IDRETT – LAG OG FORENINGER.....	15
8. KOMMUNAL VIRKSOMHET.....	16
8.1. KOMMUNAL ØKONOMI	16
8.2. KOMMUNAL DRIFT FREMOVER	18

1. Kort om SNUP-arbeidet

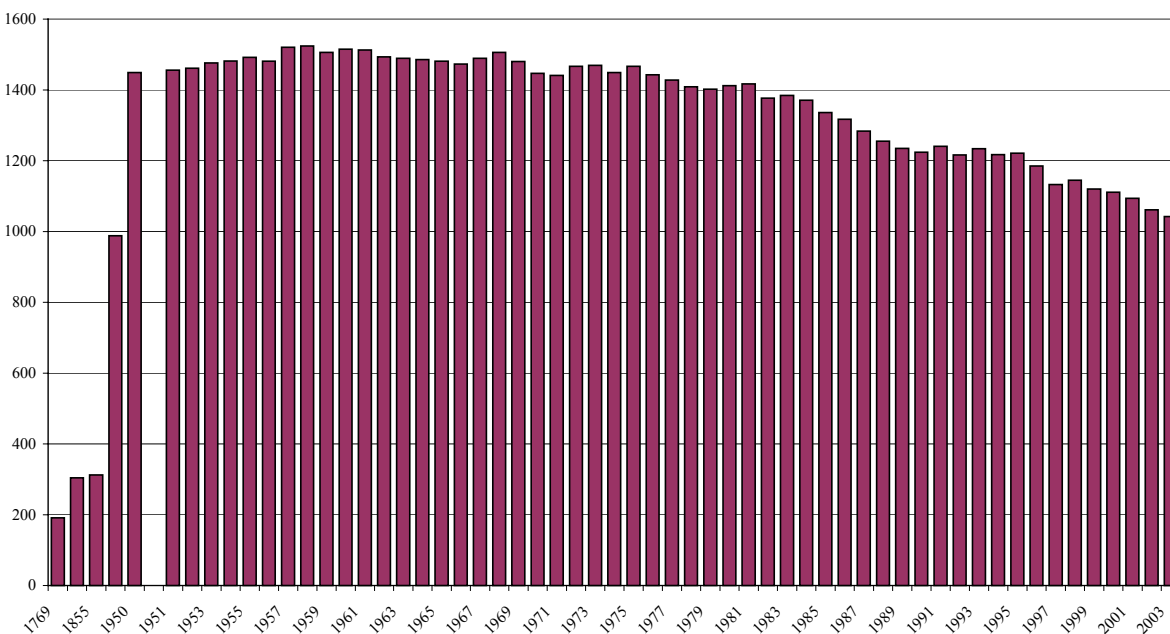
Dette datanotatet er ment som bakgrunnsstoff for utarbeidelsen av en strategisk nærings- og utviklingsplan (SNUP) for Bergsamfunnet. Sammenliknet med den tidligere næringsplanen (Strategisk Næringsplan 1996–2000) skal SNUP'en favne langt bredere. Dette av flere grunner.

For det første fordi ei gunstig utvikling i næringslivet også er svært avhengig av at Bergsamfunnet fungerer godt, at fastboende og tilflyttere trives, at vi får folk hit som har kunnskaper næringslivet trenger, etc. For det andre fordi Bergsamfunnet konfronteres med nettoutflytting (flere utflyttere enn innflyttere) som gjør det nødvendig å se på flere sider ved Bergsamfunnet i tillegg til næringsliv og arbeidsplasser. Og for det tredje krever utvikling i et distriktssamfunn bevisst og langsiktig tenkning og handling. Vi kan ikke snu negative utviklingstrekk over natta, men må jobbe trutt og tålmodig over mange år. SNUP'en skal i denne sammenhengen være den "røde tråden" i vårt langsiktige utviklingsarbeid, og i årene framover vil nye SNUP'er se dagens lys med jevne mellomrom.

2. Befolkning og folketallsutvikling

Per 1.1.2003 har Berg kommune 1042 innbyggere. På 1700-tallet var folketallet i Berg kommune under 200 mennesker, men vokste sakte i årene fram til etableringen av Nikkelverket i Hamn. I denne perioden økte folketallet kraftig og steg til 1524 innbyggere i 1958. Som det framgår av figur 1.1. var variasjonene i folketallet fra år til år rimelig moderate fram til midten av 70-tallet der tilbakegangen blir mer markant.

Figur 1.1. Folketallsutvikling i Berg, 1769 – 2003 (Kilde SSB)

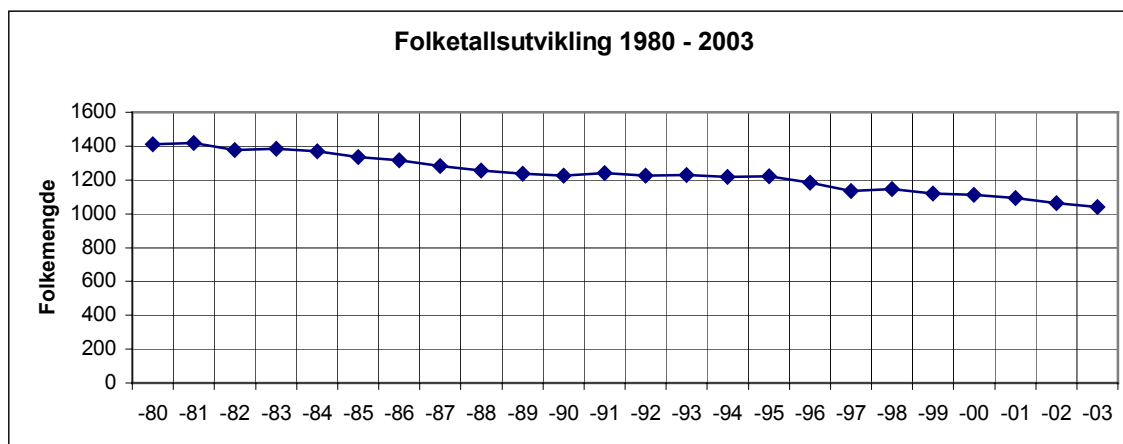

Som det går fram av fig. 1.2. nedenfor har folketallet gått rimelig jevnt tilbake i perioden 1984 – 2003. I perioden 1988–95 flater tilbakegangen noe ut og tiltar igjen etter 1995.

Denne utflatingen er i samsvar med utviklinga i mange andre distriktskommuner der folketallet stabiliseres i perioden 1988–95 p.g.a. landsomfattende høy arbeidsledighet. Å flytte fra distriktene til f.eks. Oslo for å gå arbeidsledig der, var ikke et ønskelig alternativ

for de fleste som gikk arbeidsledige i distriktene. Skaland Grafittverk brant i 1984 og bidrar nok særlig til tilbakegangen som framgår av fig. 1.2 i perioden fra 1985-1989.

Figur 1.2. Folketallsutvikling i Berg, 1980 – 2003 (Kilde:SSB)

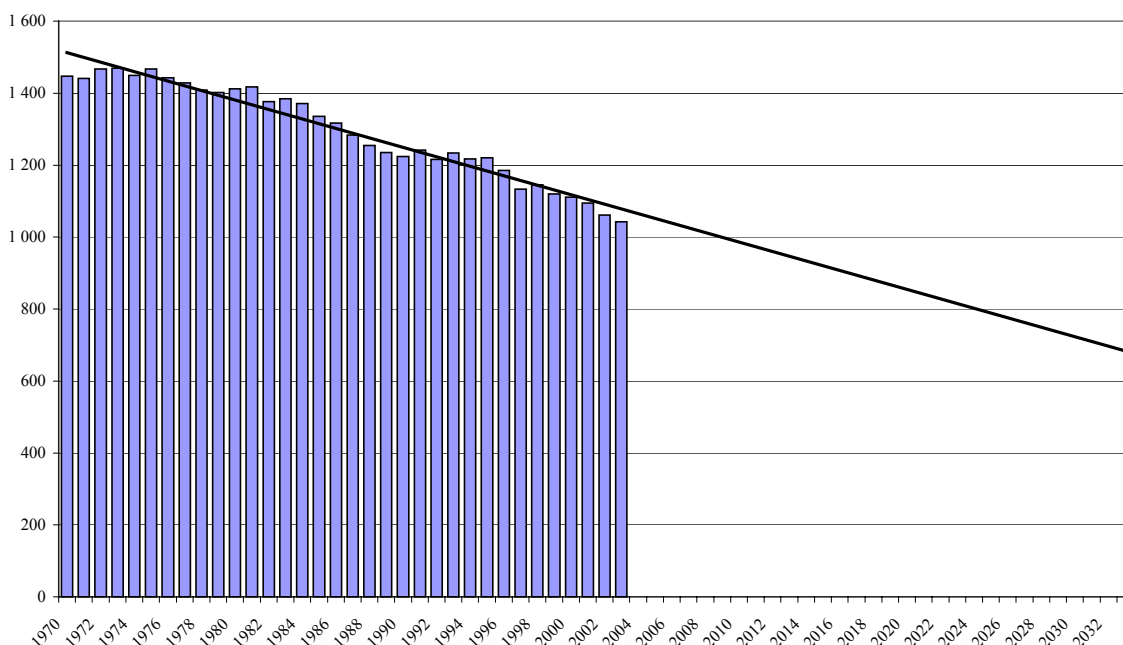
Tabell 1.3. gjengir folketallsutviklinga i et 10-årsperspektiv og viser at tilbakegangen i folketallet var noe større på 90-tallet enn på 80-tallet.

Tabell 1.3. Folketallsutvikling i perioder fra 1983 – 2003 (Kilde: SSB)

	1983	1993	2003	Endring 1983-1993	Endring 1993 - 2003	Endring 1983 - 2003
Berg kommune	1384	1231	1042	-153	-189	-342

SSB har vurdert folketallet i 2020 til 942 personer, m.a.o. en tilbakegang på 100 personer. Med utviklinga de to siste årene, tyder mye på at tilbakegangen kan bli nådd på et tidligere tidspunkt. Figur 1.4. viser hvordan utviklinga i folketallet i årene framover, hvis man legger til grunn tendensen i folketallsutviklinga fra 1970 og fram til 2003.

Figur 1.4. Folketallsprognose for Berg (Kilde SSB + egen projeksjon)

Utviklinga i folketallet varierer selvsagt noe fra år til år. Noen år kan det være stabilt mens andre år har en liten oppgang eller nedgang. Det kan derfor gi mer informasjon om utviklinga, hvis folketallsutviklinga settes inn i et noe lengre perspektiv. Tabell 1.5.

sammenholder folketallsutviklinga i Berg med utviklinga i de øvrige kommunene i fylket i de siste 3 fireårsperiodene. **Som det framgår av tabellen, har folketallsnedgangen økt noe gjennom nittitallet og inn på 2000-tallet.**

Tabell 1.5. Prosentvis folketallsutvikling i de 3 siste 4-årsperiodene (Kilde SSB)

Kommune	1992-95	1996-99	2000-03	Kommune	1992-95	1996-99	2000-03
Harstad	1,6 %	0,1 %	0,6 %	Tranøy	-5,3 %	-5,4 %	0,5 %
Tromsø	6,1 %	2,6 %	3,4 %	Torsken	-2,1 %	-5,7 %	-4,0 %
Kvæfjord	-1,6 %	-2,0 %	-5,6 %	Berg	-0,2 %	-5,5 %	-6,2 %
Skånland	-1,2 %	-3,7 %	-2,2 %	Lenvik	0,9 %	0,3 %	0,1 %
Bjarkøy	-8,2 %	-2,1 %	-11,5 %	Balsfjord	-2,6 %	-2,7 %	-1,9 %
Ibestad	-4,7 %	-11,3 %	-4,2 %	Karlsøy	-3,3 %	-5,3 %	-1,3 %
Gratangen	-3,8 %	-5,3 %	-3,2 %	Lyngen	-1,4 %	-5,5 %	-1,5 %
Lavangen	-1,2 %	-4,7 %	1,6 %	Storfjord	2,8 %	-2,9 %	0,4 %
Bardu	-0,8 %	-2,5 %	-1,2 %	Kåfjord	-3,7 %	-7,4 %	-0,4 %
Salangen	-5,3 %	-3,1 %	-3,7 %	Skjervøy	1,0 %	-5,4 %	3,0 %
Målselv	-2,3 %	-1,9 %	-3,0 %	Nordreisa	2,3 %	-3,0 %	-2,0 %
Sørreisa	2,8 %	-4,0 %	0,5 %	Kvænangen	-2,5 %	-8,2 %	-1,2 %
Dyrøy	-4,8 %	-5,0 %	-1,5 %	Troms	1,8 %	-0,6 %	0,7%

Som tabell 1.6. viser er tilbakegangen størst i bygdene i Søndre Berg.

Tabell 1.6. Folketallsutvikling på bygdenivå, perioden 1980-2001 (Kilde: SSB)

	1980	2001	Endring	Pst.
<i>Nordre Berg</i>	587	546	- 41	- 7,0%
Senjahopen	360	367	7	1,9%
Mefjordvær	227	179	- 48	- 21,1%
<i>Søndre Berg</i>	830	523	-307	- 37,0%
Ersfjord	69	41	-28	- 40,6%
Steinfjord	82	35	- 47	- 57,3%
Bøvær	46	15	- 31	- 67,4%
Skaland	344	248	- 96	- 27,9%
Bergsbotn	150	104	- 46	- 30,7%
Strømsnes	108	67	- 41	- 38,0%
Hamn	31	13	- 18	- 58,1%
Totalt	1417	1069	-348	- 24,6%

2.1. Fødselsoverskudd og nettoflytting

Endringer i folketallet skyldes endringer i fødselsoverskudd (forholdet fødte - døde) og nettoinnflytting (forholdet innflyttere - utflyttere). Tradisjonelt har distriktskommunene hatt et fødselsoverskudd, dvs. flere fødte enn døde, og i mange tilfeller har dette fødselsoverskuddet kompensert for negativ netto innflytting (flere utflyttere enn innflyttere). Dette har imidlertid endret seg i løpet av de siste 20 årene, etter hvert som mange unge har flyttet ut og befolkningen er blitt eldre og ikke lenger særlig produktive på ”barnefronten”.

Tabell 1.7. Fødselsoverskudd og nettoflytting i Bergsamfunnet

År	Folkemengde 1. januar	Fødte	Døde	Fødsels- overskudd	Innflyttinger	Utflyttinger	Netto innflytting	Folketilvekst
1980	1 412	23	21	2	51	48	3	5
1981	1 417	26	24	2	20	62	- 42	- 40
1982	1 377	26	11	15	58	66	- 8	7
1983	1 384	19	12	7	56	76	- 20	- 13
1984	1 371	15	19	- 4	55	86	- 31	- 35
1985	1 336	27	21	6	52	77	- 25	- 19
1986	1 317	21	15	6	32	71	- 39	- 33
1987	1 284	16	18	- 2	33	60	- 27	- 29
1988	1 255	16	17	- 1	44	63	- 19	- 20
1989	1 235	17	18	- 1	43	53	- 10	- 11
1990	1 224	20	14	6	59	48	11	17
1991	1 241	22	6	16	35	69	- 34	- 25
1992	1 216	23	14	9	61	58	3	18
1993	1 234	16	10	6	44	67	- 23	- 17
1994	1 217	17	12	5	40	41	- 1	4
1995	1 221	23	17	6	36	82	- 46	- 36
1996	1 185	11	20	- 9	27	70	- 43	- 52
1997	1 133	14	15	- 1	73	61	12	12
1998	1 145	6	12	- 6	50	69	- 19	- 25
1999	1 120	16	20	- 4	44	49	- 5	- 9
2000	1 111	12	16	- 4	43	56	- 13	- 17
2001	1 094	7	16	- 9	44	68	- 24	- 33
2002	1 061	8	14	- 6	54	67	- 13	- 19
2003	1 042							

Med utgangspunkt i tabell 1.7 kan det beregnes et gjennomsnittlig fødselsoverskudd per år på 3 barn på 80-tallet (1980-1989). Dette sank til 2,8 barn på 90-tallet (1990-1999), og siden 1996 har Bergsamfunnet hatt et **sammenhengende negativt fødselsoverskudd på -5,6 i snitt per år i perioden 1996 – 2002**. Det negative fødselsoverskuddet per år i årene 2000 til 2003 har økt til -6,3. Dette peker i retning av færre barn og ungdom i årene framover. Ikke minst fordi de viktigste ”barneprodusentene” er ”studentgruppen” (folk i alderen 16-29 år) som ofte er ute av kommunen i forbindelse med utdanning.

Når det gjelder innflytting økte denne fra 44 personer i gjennomsnitt per år på 80-tallet til 47 på 90-tallet. Samtidig ble utflyttinga redusert fra 66 i gjennomsnitt per år på 80-tallet til 61 på 90-tallet. Dette betyr at den negative nettoinnflyttinga (flere utflyttere enn innflyttere) sank fra -22 personer per år på 80-tallet til -15 personer per år på 90-tallet ¹. Den økte folketallsreduksjonen på 90-tallet (jfr. tabell 1.5) kan dermed **best forklares med det økte negative fødselsoverskuddet fra og med 1996**.

I perioden 2000-2003 har den negative nettoinnflyttinga imidlertid økt til -16,7 i gjennomsnitt per år. Selv om den negative nettoinnflyttinga er blitt noe redusert fra 80- til 90-tallet og kanskje kan gå noe ned utover i dette tiåret, har Bergsamfunnet fortsatt flere utflyttere enn innflyttere – jfr. tabell 1.7. Hvis denne klare tendensen fortsetter i åra framover, taler svært mye for fortsatt tilbakegang i folketallet.

¹ I denne sammenhengen er det viktig å trekke inn at Grafittverket begynte sine rasjonaliseringer tidlig på 80-tallet og bidro således til økt utflytting samtidig som innflyttinga ble redusert i årene etter brannen i Grafittverket.

2.2. Flyttemotiver – hvem flytter og hvorfor?

Undersøkelser viser at de viktigste motivene for å flytte til eller fra et område, er **utdanning og arbeid**. Når det gjelder utdanning tar ungdom (og særlig unge kvinner – jfr. tabell 1.10) i økende grad høyere utdanning. Det betyr også at utdanningsløpene er blitt mye lengre enn tidligere, noe som på sin måte reduserer sjansene for ”tilbakeflytting” etter endt utdanning. Dette fordi man på det tidspunktet ofte har stiftet familie, knyttet nye sosiale bånd, fått barn, etc. At byenes varetilbud eller store kulturelle tilbud er et motiv for å flytte til byene eller et hinder for å flytte tilbake til distriktene, synes å være en myte (Pedersen 2000).

Når det gjelder arbeid medfører høy utdanning at ungdommen naturlig nok søker mot miljøer der egen utdanning kan tas i bruk. Ofte faller distriktene utenfor som et tilflyttingsalternativ, fordi slike arbeidsplasser ikke finnes eller fordi det lokale fagmiljøet ikke oppleves som interessant nok. Det er imidlertid lite som tyder på at flytting er et resultat av kun rasjonelle overlegninger der ulike bo- og arbeidssteder vurderes opp mot hverandre. Snarere kan flytting i større grad sees på som meningsskapende prosjekter i ungdoms livsløp; der valgene og handlingene påvirkes av mange og ganske uoversiktlige forhold samtidig (Grimsrud 2000).

2.3. Befolkning fordelt på kjønn og alder

Tabell 1.8 sammenholder Berg med gjennomsnittet for kommunene i Troms. Som det framgår av tabellen ligger Berg noe under gjennomsnittet i alderen 0-12 år og over gjennomsnittet i aldersklassene fra 55 år og oppover. **Kort sagt er befolkningen noe eldre enn gjennomsnittet for Troms**. Unntaket ligger i gruppen 13-19 år der Berg har en høyere prosentandel enn fylkesgjennomsnittet.

Når det gjelder kjønnsbalansen eller fordelingen mellom menn og kvinner, viser tabell 1.8. at Berg ikke avviker nevneverdig fra fylkesgjennomsnittet. I gruppen 13-19 år ligger kvinneandelen sågar noe over fylkesgjennomsnitt. **I den grad det kan snakkes om noe kvinneunderskudd i Berg finnes den i aldersklassene fra 40 – 66 år, der det er en overvekt av menn.**

Tabell 1.8. Folkemengde etter kjønn og alder i Berg og Troms per 1.1. 2003

Alder	Berg						Troms					
	menn		kvinner		Totalt	%	menn		kvinner		Totalt	%
	tot	%	tot	%			tot	%	tot	%		
0-12	82	16,0	90	17,0	172	16,5	14113	18,4	13024	17,2	27.137	17,8
13-19	50	9,7	56	10,6	106	10,2	6837	8,9	6399	8,5	13.236	8,7
20-39	116	22,6	114	21,6	230	22,1	22184	28,9	20931	27,7	43.115	28,3
40-54	116	22,6	86	16,3	202	19,4	16300	21,3	15305	20,3	31.605	20,8
55-66	76	14,8	63	11,9	139	13,3	9603	12,5	9154	12,1	18.757	12,3
67-79	56	10,9	80	15,2	136	13,1	5784	7,5	6799	9,0	12.583	8,3
80-	18	3,5	39	7,4	57	5,5	1881	2,5	3933	5,2	5.814	3,8
Totalt	514	100	528	100	1042	100	76702	100	75545	100	152.247	100

Tabell 1.8. ligger noe på kanten av sannheten, fordi mange i alderklassen 13-39 år (især gruppen 16-29 år) er under utdanning og bor utenfor kommunen, men har ikke tatt utflytting. Siden kvinner oftere tar høyere utdanning (jfr. tabell 1.9) er det sannsynlig at Berg har et kvinneunderskudd i denne gruppa som ikke kommer til syne i tabell 1.8.

Sammenligner man med landsgjennomsnittet, så er det prosentvis færre ungdom i kommunen enn i resten av landet, mens andelen av eldre fra 60 år og oppover er markert høyere enn i resten av landet. Berg kommune har dermed ei eldre befolkning enn ellers i landet med prosentvis færre personer i yrkesaktiv alder.

3. Utdanningsnivå i befolkningen

På bakgrunn av bl.a. ”stenginga av fiskeriallmenningen”, stadige teknologiske nyvinninger i produksjon, tele og logistikk, økt internasjonal konkurranse og framveksten av en global økonomi, er vilkårene for næringsliv og bosetting blitt endret i hele landet. At det f.eks. går 70 kinesiske fiskeindustriarbeidere på en norsk, sier ikke så rent lite om konkurransevilkårene i den sektoren. Det samme kan også sies om annen vareproduksjon.

Mange hevder derfor at så vel næringsliv som distriktskommuners evne til å overleve, vil være avhengig av at det ”bygges inn mer kunnskap” i varer og tjenester slik at det blir mulig å operere med et høyere prisnivå på verdensmarkedet sammenliknet med utenlandske konkurrenter.

I denne sammenhengen blir utdanningsnivået i befolkningen viktig. SSB har ikke lagt fram noen fylkesoversikt som gjør det mulig å sammenlikne Bergsamfunnet med et fylkesgjennomsnitt. I tabell 1.9 sammenliknes derfor Berg med to nabosamfunn og skårer lavere enn både Lenvik og Dyrøy m.h.t. utdanningsnivå.

Tabell 1.9. Personer 16-74 år etter høyeste fullført utdanning, Berg sammenliknet med Lenvik og Dyrøy. Kilde: Folketelling 2001, SSB

Høyeste fullførte utdanning	Berg		Lenvik		Dyrøy	
	Totalt	%	Totalt	%	Totalt	%
Grunnskole	240	33 %	1815	23 %	212	24 %
Videregående skole	382	53 %	4595	59 %	535	61 %
Univ./ høyskole (inntil 4 år)	83	12 %	1021	13 %	117	13 %
Univ./ høyskole (over 4 år)	9	1 %	146	2 %	13	2 %
Uoppgitt	6	1 %	181	2 %	7	1 %
Totalt	720	100 %	7758	100 %	884	100 %

Utdanningsnivået i Bergsamfunnet er også **lavt i forhold til landsgjennomsnittet**, og bare 11 kommuner i Norge har en større andel av befolkningen med skolegang som ”stopper” på grunnskolenivå. Samtidig er også andelen av høyskoleutdannete i Berg lavere enn landsgjennomsnittet.

Tabell 1.10 viser at det også er også langt flere jenter/kvinner som tar høyere utdanning og erfaringsmessig kommer få av dem tilbake til Berg. Jentene utdanner seg ofte til yrker som vanskelig lar seg kombinere med å bo og jobbe i Berg.

Tabell 1.10. Elever og studenter (16-74 år) etter skoleslag, Kilde: Folketelling 2001

Under utdanning i :	Totalt	Menn	Kvinner
Videregående skole	49	28	21
Høgskole	34	6	28
Universitet	12	6	6
Totalt	95	40	55

3.1. Lokale og regionale utdanningstilbud

Kommunen har i dag 2 barne og ungdomsskoler. Skolene er godt utbygd og har egen gymsal og svømmehall begge stedene. Det har på et par anledninger vært gjennomført desentralisert videregående skole. Hovedsakelig det første året. Noe voksenopplæring på både grunnskole og videregående nivå har blitt gjennomført.

For å ta videregående utdanning må man likevel ofte flytte fra kommunen, og siden dagpendling ut av Berg er vanskelig, kreves det ofte at ungdom må flytte allerede i 16-årsalderen. Tilbudene finnes på Finnsnes, Gibostad, Sørreisa og Bardufoss. Noen velger også å benytte seg av tilbud i Tromsø og Harstad. På Finnsnes finnes et studiesenter der det tilbys flere kurs på høghskolenivå, men hovedsakelig må man til større sentra med universitet eller høghskoler.

Opplæringskontoret for Fiskerifag i Troms er lokalisert til Senjahopen. De jobber for å fremme utdanningsveger rettet mot fiskeri. Det gjelder utdanning direkte rettet som Naturbruk, blå linje eller indirekte, som elektro eller mekaniske fag. De har også kjørt desentralisert lederopplæring for bedrifter i Senjahopen.

Tidligere var allmennfaglig studieretning svært populært blant elevene som gikk ut fra grunnskolen i Berg. I de siste årene er strukturen i den videregående skolen lagt om. Selv om man velger yrkesrettet utdanning kan man velge etter 2. året å ta et års påbygning og ha studiekompetanse for å begynne på høyere utdanning. Det man har sett de siste årene er at ungdommen i Berg hovedsakelig velger yrkesrettet utdanning i motsetning til tidligere, da allmenfagene var svært populære.

Det videregående tilbudet i regionen er spredt på fem læresteder, Gibostad, Finnsnes, Olsborg, Sørreisa og Bardufoss. Her finner vi følgende retninger: Naturbruk, elektro, mekanisk, helse og sosial, salg og service, formgivning, medier og kommunikasjon, allmennfag, transport, idrett, hotell og næringsmiddel, byggfag, teknisk byggfag, trearbeid samt muligheter til påbygning til allmenn studiekompetanse.

4. Sysselsetting og arbeidsmarked

Arbeidsmarkedet i Berg er begrenset fordi lange avstander (og føreforhold vinterstid) gjør det **vanskelig å dagpendle** ut av kommunen til f.eks. Finnsnes. Sammenliknet med andre distriktskommuner som ligger innenfor et dagpendlingsomland til et større senter, og der folk kan bo i heimkommunen og arbeide i sentrumskommunen, er **sysselsettinga og dermed bosettinga i Berg langt mer avhengig av hva man selv kan gjøre lokalt, eller hva lokalt næringsliv og offentlig sektor kan gi av lokale sysselsettingsmuligheter.**

I følge SSB sin folketelling i 2001 pendler imidlertid vel 20% (96 personer) av de 484 yrkesaktive i Berg til andre kommuner². I stor grad dreier dette seg om ukependling eller pendling over lengre perioder, og erfaringsmessig er slike ”langtidspendlere” folk som tar utflytting i neste omgang. I tillegg pendlet 59 mennesker inn fra andre kommuner for å jobbe i Berg.

Pendlerne, både inn og ut, hadde gjennomsnittlig **høyere utdanningsnivå** enn de som bodde og arbeidet i Berg. Det kan bety at det er vanskelig å få jobb i Berg for folk med

² Til Lenvik (30 pers.), til Tromsø (27 pers.), til andre kommuner i Troms (21 pers.) og til arbeidssted utenfor fylket (18 pers.) Måling foretatt for yrkesaktive i gruppa 16-74 år i perioden 29.10 – 4.11. 2001.

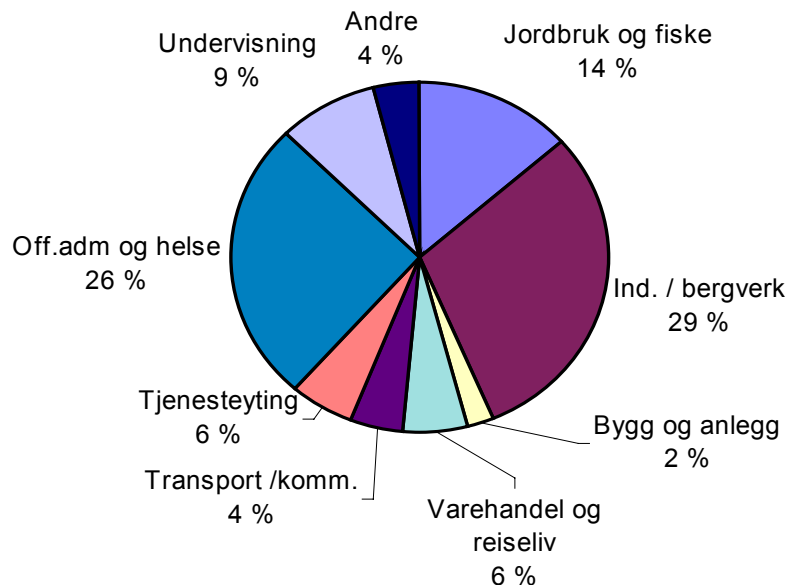
høgere utdanning, og at disse må pendle ut for å finne jobber som tilsvarer egen utdanning. Samtidig ser det også ut til at Bergsamfunnet må importere en del høgere kompetanse fordi man kanskje mangler nettopp slik kompetanse i befolkningen i Bergsamfunnet. I denne sammenhengen er det verdt å minne om den hittil vanskelige veiforbindelsen mellom Søndre og Nordre Berg har vanskeliggjort for ”internpendling”. **Ved åpningen av internveien samles Bergsamfunnet for første gang til et felles arbeids-, bolig- og fritidsmarked.**

4.1. Sysselsetting

Figur 1.11 gir et bilde av sysselsettinga i Bergsamfunnet. Siden kun en mindre del av befolkninga (vel 20%) pendler ut av Berg til jobb, gir figur 1.11 et ganske godt bilde av sysselsettinga i selve Bergsamfunnet. Som det framgår av fig. 1.11 er det ”Industri (herunder fiskeindustri) og bergverk” sysselsetter flest mennesker i Bergsamfunnet (29%). Hvis ”undervisning” slås sammen med ”off. adm. og helse” er det imidlertid nettopp denne sektoren som klart dominerer.

Målt etter en annen inndeling i SSB sin folketelling fra 2001, arbeider 13,7% i primærnærings, 32,3% i sekundærnæringer, 15,3% i tjenestenæringer og 37,9 % i off. forvaltning og annen tjenesteyting.

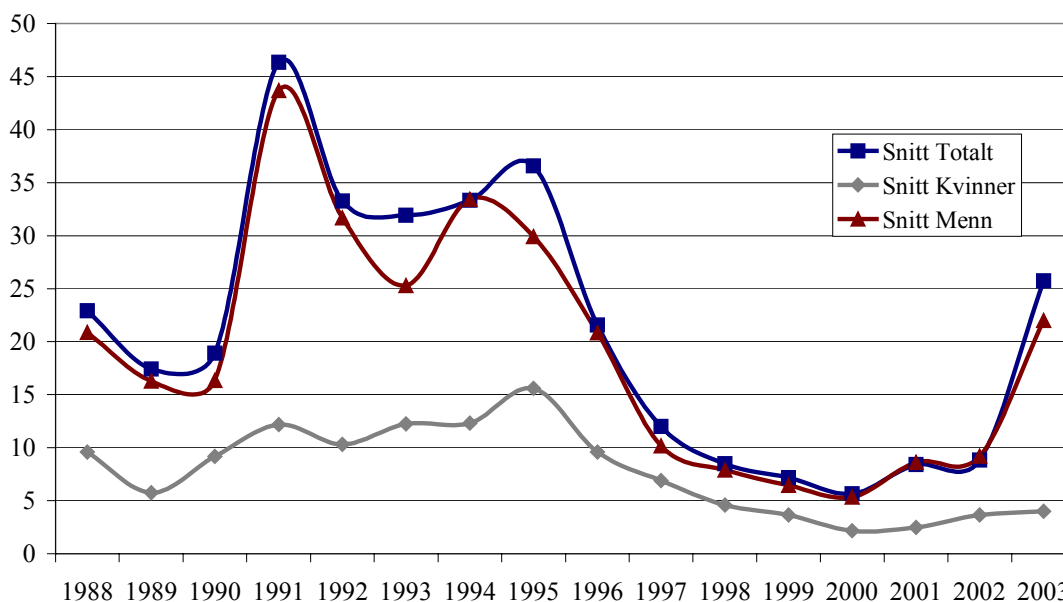
Figur 1.11. Sysselsatte i alderen 16-74 år etter næring. (N= 484) Kilde: Folketelling 2001, SSB

4.2. Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten i kommunen har variert de siste 15 årene. Figur 1.11 viser utviklinga fra 1988 til 2002. Arbeidsledigheta var lav på slutten av 80-tallet. Fra 1990 til 1991 steg ledigheten kraftig. De siste 2 årene har ledigheten igjen økt noe – dels som følge av konkursen på Skaland Grafittverk i januar 2003 – men ledigheten i Berg har likevel de siste årene vært lav sammenliknet med andre kommuner. Som det også framgår av figur 1.11 er gjennomsnittlig ledighet lavere blant kvinner, noe som dels kan tilskrives at kvinnene har andre yrkestilpassinger enn menn.

Figur 1.11. Gjennomsnittlig arbeidsledighet i Berg, antall personer, 1988 – 2002

Ledighetstallene i Berg er selvsagt også preget av sesonger og aktivitet i fiskeriene. Ledigheten er som regel størst på våren og seinsommeren. Ofte får man en dødperiode på våren etter vinterfisket på torsk. Dette motvirkes noe av fisket etter bl.a. blåkveite på forsommeren som skaper noe aktivitet. Ellers vil også dårlig råstofftilgang og langvarige uværperioder gi utslag i ledigheten.

5. Næringsliv

Som tidligere nevnt begrenser lange avstander (og føreforhold vinterstid) mulighetene for dagpendling ut av Berg. Sysselsettinga i Berg er derfor i stor grad avhengig av hva man sely kan gjøre lokalt, eller hva lokalt næringsliv og offentlig sektor kan gi av lokale sysselsettingsmuligheter. I denne sammenhengen er Bergsamfunnet sterkt avhengig av fiskeri og havbruk. Enten direkte gjennom fiskebåter og produksjonsanlegg på land eller gjennom tilknyttede næringer.

5.1. Bedrifter

De største næringsaktørene er Nergård-konsernet, Aksel Hansen, Maritim Installasjon, Senja Maritime Kompetanse og Elektropartner. I sør er Skaland Grafitverk og Akva Farm de største aktørene.

I Senjahopen har det vokst opp en underskog av servicebedrifter. De fleste av dem retter seg mot fiskeflåten og den fiskerirelaterte industrien. Firma som Maritim Installasjon, Repit, Elektropartner, Samdriftskontoret og Opplæringskontoret for fiskerifag er eksempel på dette. Tidligere fantes det flere slike bedrifter på Skaland også, gjennom Slippen, Elmek og trevarehandel, men disse har nå forsvunnet. En oversikt over bedriftene i Bergsamfunnet framgår av tabell 1.12.

Tabell 1.12. Næringsvirksomhet i Berg (Kilde: Rosa Sider i Telefonkatalogen + oppføringer på Bergs kommunes hjemmesider)

9385 Skaland	9386 Senjahopen	
<ul style="list-style-type: none"> • Akvafarm AS • Berg Fiskekjøp AS • Benny's Fotpleie • Hamn i Senja / Senja Reiseliv AS • Senja Sjøfarm AS • Senjatrollet • Finnsæther Tinnsmie • Skaland Grafitverk • Skaland Motell • Steinfjord Havfiske • Alfred Hermannsen • Torbjørn Richardsen Transport • Berg Ambulanse 	<ul style="list-style-type: none"> • Elektropartner AS • Aksel Hansen AS • Ide Hjørnet • Idema AS • Maritim Installasjon AS • Medfjorden Samdriftskontor AS • Medfjord Brygge • Reiersen Transport AS • Reinvest AS • Repit AS • Seva AS 	<ul style="list-style-type: none"> • Senja Bulk AS • Senja Maritime Kompetanse AS • Arvid Nergård AS • Nordfangst AS • Rabben PUB • Senjahopen Kiosk • Lisbeth Reiersen Frisør • Senja Kulturselskap Yttersida AS • Kommateck AS

5.2. Fiskere og fiskeflåte

Fiskeflåten er selvsagt også svært viktig for Berg. Hovedtyngden finnes i Senjahopen, men en betydelig sjarkflåte opererer også ut fra Steinfjord. Når det gjelder fiskeflåten har tilbakegangen vært markant for de minste og de største fartøysgruppene – jfr. tabell 1.13.

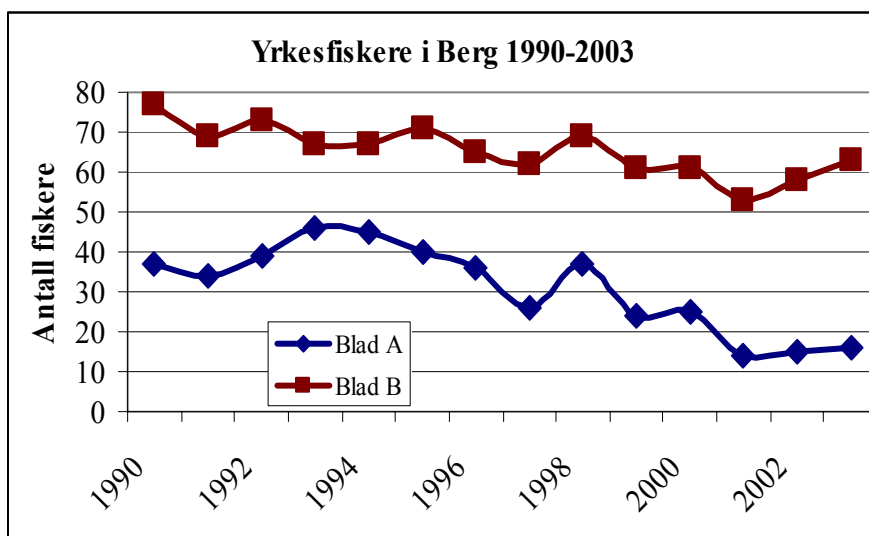
Tabell 1.13. Utvikling i antall fiskefartøy i Berg, 1994 – 2003

År	0-10 m	10-20 m	20 - m	Totalt
1994	92	12	8	112
1995	69	13	7	89
1996	67	12	7	86
1997	59	9	6	74
2003	49	13	3	65

Fra 1994 og fram til 2003 er fiskeflåten i kommunen redusert med 42 % og i dag er kun tre båter over 20 m. registrert i Berg. Samtidig er også sjarkflåten blitt betydelig redusert. En blant mange årsaker kan være at man ikke trenger å være registrert på blad A eller å ha båten innmeldt i merkeregisteret for å drive yrkesfiske på siden av annet arbeid. En juksafisker på blad A må forholde seg til kvoter og andre reguleringer. Ikke-registrerte fiskere kan fiske når de vil og hvor mye de vil, men med noen begrensninger i forhold til redskap. Dette kan være en grunn til reduksjonen av registrerte fiskere på blad A – jfr. figur 1.14.

Som det framgår av tabell 1.14 har det også vært en reell nedgang i antall fiskere på blad B (fiskeri med fiske som hovedinntekt). Dette hører nok sammen med nedgangen i flåten.

Figur 1.14. Yrkesfiskere i Berg, registrert på blad A og B 1990 –2003

5.3. Fiskeindustri og oppdrett og tilknyttet virksomhet

I dag er det 2 aktører innen fiskeindustri i kommunen. Nergård-konsernet er i dag en av de største i Nord-Norge. De har i Senjahopen et konvensjonelt anlegg for salting og kanskje på sikt klippfisktørrking med mottaksstasjon i Steinfjord, et anlegg for produksjon av pelagisk fisk som sild og lodde, et produksjonsanlegg for reker samt et frysehotell. Aksel Hansen AS er et konvensjonelt anlegg. Disse anleggene tar i dag imot fisk xx tonn fisk til en førstehandsverdi av xx kroner.

På oppdrettssiden har Senja Sjøfarm 2 konsesjoner i kommunen for oppdrett av laks og ørret. Hovedsetet til Senja Sjøfarm ligger på Finnsnes. Akvafarm i Bergsbotn driver smoltproduksjon og har i dag en kapasitet på over 1 million smolt i året. De har i tillegg produksjon i Dyrøy og i Storfjord. Også produksjon av nye oppdrettsarter er på gang i kommunen. I Straumen jobber man med blåskjell, mens det utenfor Skaland er gitt åpning for torskeoppdrett.

Som tidligere nevnt er det etter hvert vokst frem en forholdsvis stor underskog av bedrifter som retter seg mot å yte service til enten fiskeflåte eller fiskeindustrien i området. Alt fra mekanisk verksted og elektro til regnskap og proviantering. Hoveddelen av disse virksomhetene er vokst frem i Mefjorden. I mindre grad har det skjedd i Søndre Berg.

En av de største utfordringene Bergsamfunnet står overfor er et stadig tøffere sjømatmarked. Markedet er blitt helt globalisert og kostnadene presses hele tiden. Man kan for eksempel se på torsken. Kina er blitt en av verdens ledende produsenter av torskefilet. Torsken kjøpes fra Norge. De har ofte mulighet til å bedre for råstoffet til fiskeren, siden de har lavere kostnader med å produsere fileten. Torsken fileteres for hånd av arbeidere som tjener 200-300 kroner i måneden. Selv med filetmaskiner er det vanskelig å konkurrere med slike kostnader. Og når produktet havner i fiskedisken i Tyskland, er det kinesiske produktet rimeligere enn det som er produsert i Norge. Det er altså mer kostnadseffektivt å fiske torsken i Norge, fryse den, sende den med båt til Kina for produksjon, for så å sendes tilbake til Europa og ut i markedet enn det er å produsere torsken her den landes.

5.4. Annen næringsvirksomhet

Skaland Grafittverk har i alle år vært den viktigste arbeidsplassen i Søndre Berg. I vinter gikk de konkurs. Men nå er det kommet til nye eiere og drifta kommer trolig i gang igjen i oktober. Verket vil gi nesten like mange arbeidsplasser som før konkursen.

Etter hvert har også reiselivsbedrifter vokst frem. De anlegg man har i kommunen er Hamn, Senjatrollet, Skaland Motell, Steinfjord Havfiske, Mefjord Brygge og Rabben Pub. I dag er det meste av aktivitetene i reiselivsnæringa konsentrert om sommermånedene mens aktiviteten i vinterhalvåret fortsatt er svært liten. Reiselivsnæringen har møtt på mange problemer i de siste årene og lider nok litt med å falle mellom to stoler. Lofoten og Nordkapp er de områder som det reklameres for og som er kjent blant folk.

For Lofoten har reiselivet fått en viktig posisjon i det lokale næringslivet. Det har også her tatt lang tid å utvikle de produktene som bedriftene skal leve av. Og turisme har vist seg å bli viktig næringsvirksomhet i distriktene rundt hele verden. I for eksempel Alaska, Chile, New Zealand og Kamshatka (Øst i Russland) har turisme blitt en av de viktigste utkantnæringene.

6. Infrastruktur

Berg kommune er en typisk **bygdekommune**. Bosettinga er konsentrert om en rekke bygdesamfunn med Senjahopen og Mefjordvær i Nordre Berg, og med bygdene Ersfjord, Steinfjord, Bøvær, Skaland, Bergsbotn, Straumen og Hamn i Søndre Berg. Tidligere var man avhengig av lokalbåt og ferger for kommunikasjon. På 70-tallet ble det bygget veg til Senjahopen og mellom Skaland og Ersfjord og på slutten av 80-tallet ble også Skaland ”landfast” med resten av Senja. **Vegstandarden** er rimelig god, men litt smal. Akseltrykket burde vært justert opp til 10 tonn på strekningen istedenfor dagens 8 tonn.

Internveien blir gjennomført i løpet av 2004 og vil redusere både fysisk og sosial avstand mellom Nordre og Søndre Berg. Kommer man fra Vesterålen og Andenes med ferga over til Gryllefjord, vil det bli en betydelig kortere vei langs yttersida til Botnhamn og videre med ferge til Brensholmen på Kvaløya, dersom reisemålet er Tromsø, eller omvendt.

Kommunen har en stor produksjon av fisk, så her foregår en ikke ubetydelig transport både med båt og bil. Standarden på vegene kan av og til være et problem for tungtransporten, både i henhold til akseltrykk, uvær og skredutsatte strekninger. Vanlig godstransport skjer hovedsakelig gjennom godsrutene til Senja Rutebil som skjer tre ganger i uka.

Rutetilbudet med **buss** til Finnsnes er ofte 2-3 avganger per dag. De er ikke lagt opp med basis i dagpendling. Et par dager i uka lar det seg gjøre å komme seg med buss og hurtigbåt til og fra Tromsø. Bardufoss lufthavn har tre daglige avganger til Oslo, men ingen av dem ar korrespondanse med buss. For å komme seg rundt i kommunen og distriktet bør man ha bil.

De fleste bygdene er i dag forsynt med **vann** fra forskjellige vannverk rundt i kommunen. Senjahopen har i dag det største behovet for vann og her har man problemer med å skaffe nok i perioder av året. Utbyggingen av industri har skjedd raskere enn økningen i kapasiteten på vannverket.

Dimensjonen på **strømnettet** er relativt bra, men man ser for seg at det er begrensninger i kapasiteten på sikt til Senjahopen. **Telefon** er utbygd med både analogt og ISDN. Samtidig er det dekning for GSM i Bergsfjorden og Mefjorden. **Breibånd** er ikke utbygd, men det er satt i gang en prosess i fylkesregi for å få dette til.

Boligtomter finnes det både i nord og sør. Kommunen har en del boliger til utleie, men kapasiteten på utleiemarkedet burde vært større. Å bygg eller kjøpe eget hus kan være risikabelt, da markedet er begrenset. Når nye innbyggere kommer til kommunen vil man som oftest i den første tiden ønske å leie bolig.

For utbygging av **næringseiendommer** har man gjennom kommunens arealplan lagt til rette for dette. Det gjennomføres reguleringsplaner etter behov. Det er ikke fra kommunens side tilrettelagt ferdige industriområder for enkel etablering.

Kontorfasiliteter og utleiebygg finnes også i begrenset omfang. Det er noen små lokaler ledig i hos Berg utleiebygg på Skaland.

7. Kultur og idrett – lag og foreninger

”Det blir ikkje meir
artig einn deinn
mainn lage sjøll”

Dette uttrykket beskriver godt situasjonen i Berg. Dugnadstradisjonen har stått, og står ennå, sterkt i Bergsamfunnet. En var ofte avhengig av at en eller flere ildsjeler gikk i spissen og trakk aktivitetene i gang. Mefjordagene i Mefjordvær og Foss-dagene i Bergsbotn er eksempler på slike tradisjonsrike arrangementer.

Generelt har mange av tilbudene som fantes på 70- og 80-tallet forsvunnet. Mange av de foreningene som var aktiv tidligere er forsvunnet eller har redusert aktivitetsnivået.

De organisasjoner som har fått midler over kulturbudsjettet siste år er:

- IL Foss
- UIL Havørn
- UL Breidablikk
- Søndre Berg pensjonistforening
- Ytre Senja Motorsykelklubb
- Senjahopen Husmorlag
- Mefjordvær husmorlag
- Mefjordvær Kirkekor
- Berg jeger- og fiskarlag
- Skaland Bridgeklubb
- Galliakoret
- Berg kristelige ungdomsforening
- Bøvær vel
- Nordre Berg Bygdemuseum

På idrettssiden er fortsatt **Foss** og **Havørn** aktiv, men aktiviteten er redusert. I Foss var det tidligere bl.a. friidrettsgruppe og hoppgruppe. Også aktiviteten på ski og fotballsiden er lavere enn tidligere, men her består fortsatt et fullgodt tilbud. I Senjahopen slo Havørn sitt idrettslag og ungdomslag seg sammen. Havørn har gjennom dette økt aktivitetsnivået. Man har også gått vekk fra ”eliteidretten” med unntak for bueskytingen og driver aktiviteter som kan inkludere flest mulig.

Den andre store aktiviteten tidligere var **korpsene**. Både på Skaland og i Senjahopen var det korps. Disse eksisterer i dag kun på 17. mai. I dag har **musikkskolen** overtatt. Men mye av det som foregår er mer individuell musikkopplæring men mer allsidig. Nå finnes det tilbud for de som vil lære å spille for eksempel gitar eller piano. I tillegg har flere funnet vegen til sangkor.

På vinteren kjøres det **kino** på Skaland 2-3 ganger i måneden. For å få et godt kinotilbud, må man til Finnsnes. **Biblioteket** finnes både på Skaland og Senjahopen. I Mefjordvær

har man **bygdesamlingen**, mens man på Skaland jobber med å etablere et **bergverksmuseum**.

Finnsnes har etter hvert fått økt sitt tilbud både på kultur og idrettssiden. Tilbud av kino, konserter, teater og idrett benyttes i større grad av både unge og eldre enn tidligere. Mye av det tilbudet som er på Finnsnes som benyttes av befolkningen i Berg er tilbud som i de fleste tilfeller ikke ville vært aktuell å etablere på samme nivå i kommunen uansett.

På kultur og idrettssiden kan vi si at slår man hele kommunen sammen, så har kanskje tilbudet blitt bedre. Tilbakegangen har nok vært størst i Søndre Berg, spesielt på kultursiden. Man har greid å samle aktivitetene på færre lag, slik at noen lag har utvidet sitt aktivitetsnivå. Når kommunen får internvegen, vil tilbudet i de to bygdene komplimentere hverandre, slik at tilbudet i kommunen vil være bedre enn noen sinne.

8. Kommunal virksomhet

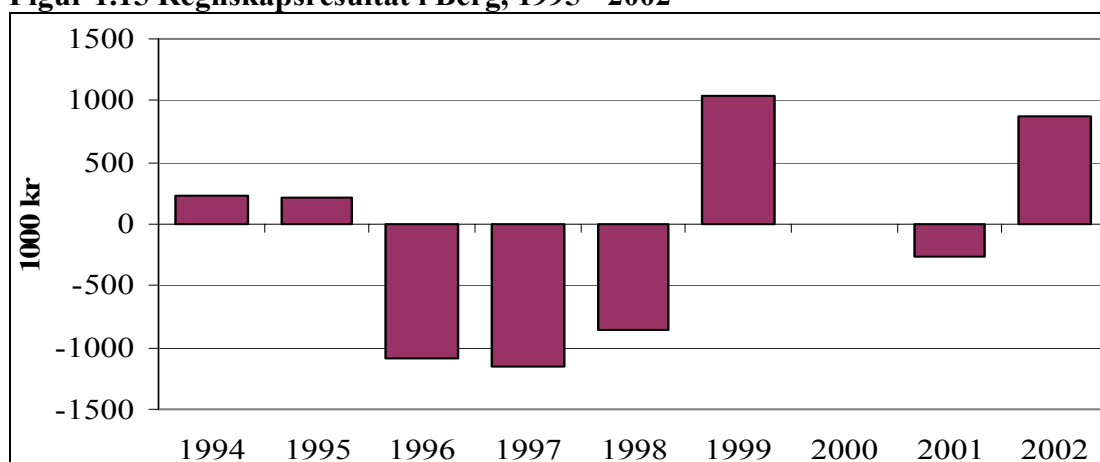
Det har foregått en reorganisering av kommunen de siste årene både m.h.t. administrativ og politisk organisering. Formannskapet har fått utvidet fullmakter. Tidligere hadde man hovedutvalg. Nå er disse lagt inn til formannskapet.

I administrasjonen fantes tidligere flere etater. Etter flere sammenslåinger eksisterer det kun 2 fagmiljø; "Levekår" som består av skole, barnehage, PRO, helse, sosial og barnevern samt "Plan & Næring" som består av teknisk etat og næringsavdelingen. Virksomheter som skoler, barnehager, sykehjem og sosialen har fått større beslutningsmyndighet. Ting som tidligere ble besluttet i administrasjonen sentralt (av rådmann), besluttet nå i virksomhetene. Den administrative ledelsen består i dag av et lederteam på 4 personer ledet av rådmann. Det er Elin Wilsgård (rådmann), Bjørnar Strøm (levékårssjef), Synnøve Eriksen (økonomisjef) og Tom Sebulonsen (plan- og næringsjef).

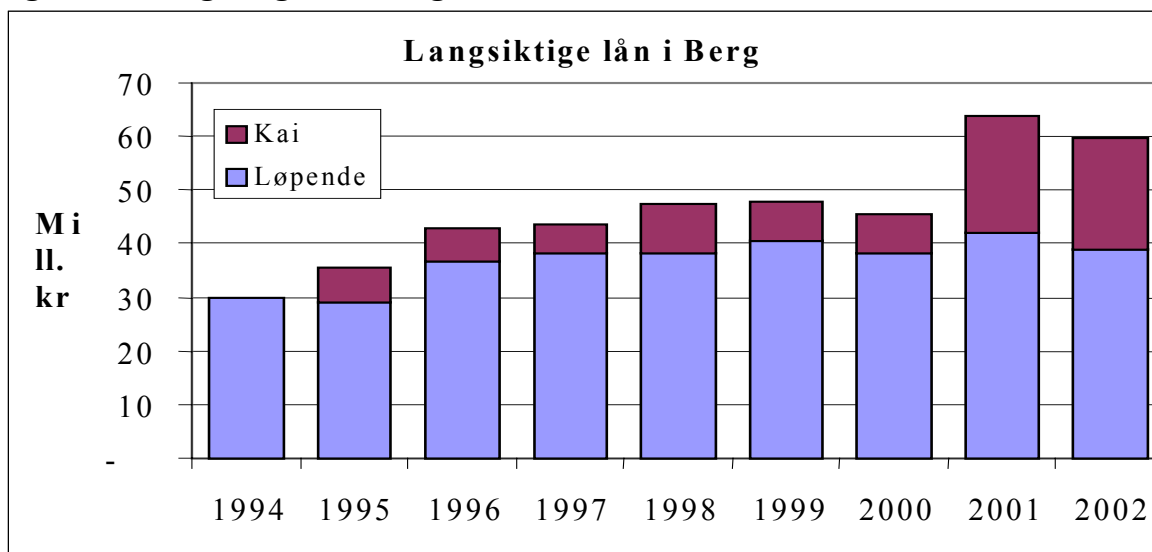
8.1. Kommunal økonomi

Økonomien har vært trang de siste årene. Det har blitt jobbet hardt med dette området og man har vært gjennom flere omstillingsprosesser innen de fleste områder i kommunen. Prosessene har effektivisert drifta av de fleste enhetene i kommunen. Denne prosessen har vært med på å bedre regnskapsresultatet, og kommunen sliter ikke med tidligere års underskudd.

Figur 1.15 Regnskapsresultat i Berg, 1995 - 2002

Figur 1.16 Langsiktige lån i Berg kommune, 1994-2002

Berg kommune har også en forholdsvis stor langsiktig lånegjeld. Sammenlignet med resten av fylket er den nesten dobbelt så høy. En stor andel av denne gjelden skriver seg til bygging av kaier. Disse lånene betjenes i dag av brukerne.

I tabell 1.18 vises en oversikt over hvor mye Berg kommune bruker per innbygger på en rekke områder. Både på barnehage og skolesiden bruker vi mye penger sammenlignet med fylkesgjennomsnittet. Disse områdene har vært prioriterte områder for kommunen, samtidig med at kommunen er fysisk delt. Det er derfor nødvendig med 2 av hver både når det gjelder skole og barnehage.

Også på helsesiden har man høyere utgifter på enn normalen. Normalt sett ville det ikke vært nødvendig med mer enn en lege i Berg om man legger folketallet til grunn. Men kommunestyret har valgt å prioritere ei stilling (60%) i tillegg til kommunelege I for å kunne dekke det geografiske området tilstrekkelig. Dette gir økte driftskostnader. På pleie- og omsorgssiden ligger vi derimot noe lavere enn de sammenlignbare G6-kommunene. Årsaken til dette ligger bl.a. i at kapitalkostnadene på Bergsheimen er lav siden de fleste lån er nedbetalt.

Tabell 1.19 sier litt om dekningsgrad kommunen har på forskjellige tjenester. Vi ser her at Berg har over 90 prosent barnehagedekning, noe som er langt over snittet. Berg kommune har også 16,3 legeårsverk per 10 000 innbyggere (1,6 årsverk per drøyt 1000 mennesker)

Tabell 1.17 Finansielle nøkkeltall (Kilde: SSB sine KOSTRA-tall)

Finansielle nøkkeltall	Berg	Gj. snitt Troms	Gruppe 06	Lands-gj.snitt
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	9,4	1,7	0,9	-0,1
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,5	-0,8	0,9	0,1
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	8,8	6,0	17,3	25,9
Frie inntekter i kroner per innbygger	45 017	26 990	38 271	24 101
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	108 503	58 009	73 001	46 412

Tabell 1.18 Driftsutgifter per innbygger (Kilde: SSB sine KOSTRA-tall)

Prioritering	Berg	Gj. snitt Troms	Gruppe 06*	Lands- gj.snitt
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	25 696	15 033	25 959	14 031
Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring, per innbygger 6-15 år	93 783	63 372	82 963	57 853
Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	2 683	1 488	2 127	1 238
Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	13 475	9 654	15 575	8 934
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger 20-66 år	1 257	1 931	2 166	2 438
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten	2 907	3 285	2 997	3 281
Netto driftsutgifter per innb. i kr., adm., styring og fellesutgifter	5 496	3 200	6 160	2 525
Netto driftsutgifter per innb. i kr., adm., styring og fellesutgifter, ekskl. funksjonene 180 og 190	6 793	3 382	6 681	2 953

* Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter

Tabell 1.19 Dekningsgrad for enkelte tjenester (Kilde: SSB sine KOSTRA-tall)

Dekningsgrad	Berg	Gj. snitt Troms	Gruppe 06	Lands- gj.snitt
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	91,1	67,4	76,0	65,1
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	11,5	5,3	7,5	5,7
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	16,3	9,6	13,3	8,3
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	9,5	9,2	8,2	7,9
Andel mottakere av hjemmetjenester over 67 år	82,0	71,8	76,7	73,7
Andel plasser i enerom i kommunale pleie- og omsorgsinstitusjoner	84,0	75,8	79,6	81,3
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	1,8	3,8	5,0	4,4
Andel barn med barneverntiltak ift. innb. 0-17 år	3,5	3,6	4,8	3,2
Lengde kommunale veier og gater i km per 1 000 innbygger	10,6	12,4	26,8	9,0

8.2. Kommunal drift fremover

Berg kommune løser i dag nesten i sin helhet de oppgaver en norsk kommune pålegges selv. Noen tjenester er valgt kjøpt hos andre. Dette er bl.a. brann og landbruk. Andre tjenester søkes løst gjennom samarbeid mellom kommunene. Eksempler på dette er legevaktsamarbeid med Torsken, Barne- og ungdomspsykiatritjeneste og det siste på området et nytt, felles økonomisystem. Men det meste av oppgaver innen både oppvekst, helse, pleie- og omsorg og teknisk løses selv av kommunens egen organisasjon.

Realitetene i kommunen er at flere og flere oppgaver delegeres til kommunene. Dette stiller bl.a. økte krav til kompetanse. Berg er en liten kommune. Man har derfor ikke mulighet til å ansette mennesker med kompetanse for å løse alle pålagte oppgaver. I forbindelse med omorganiseringen for 1 ½ år siden ble Plan & Næring etablert fra gamle teknisk etat og næringskonsulent tjenesten. Det ble gjort et bevist valg om å satse på næringsdelen. Det har ført til at kommunen ikke innehar ingeniørkompetanse på oppmåling, vann og avløp eller byggeteknisk. For å løse disse oppgavene tilfredsstillende må tjenestene enten kjøpes eller man samarbeider med en annen kommune der de tilbyr sine tjenester på dette området, mens Berg kommune kan tilby tjenester på områder der de mangler kompetanse.

Etter at internvegen er på plass vil Berg kommune få redusert sine overføringer fra staten med et beløp i størrelsesorden 2 millioner kroner. Kommunen har i dag en trang økonomi, og en reduksjon i overføringene på 2 millioner vil føre til tiltak. Det må tenkes nytt på en rekke områder. Det kan være fra omorganisering av virksomheten til mer interkommunalt samarbeid.

Spesielt vil nok samarbeid på tvers av kommunegrensene bli viktig. I vår har man blant de fleste kommunene i regionen hatt et samarbeid om å gå til anskaffelse av et felles økonomisystem. Tanken har vært at mange små sammen gir en stor forhandlingskraft. Dette har ført til at man sparer penger på økonomisystemet. Samtidig får også alle de andre kommunene i regionen samme økonomisystem noe som vil lette et evt. samarbeid.